

[Vivika.]

retstilstande, som intet har med menneskelighed eller civilisation at gøre. Ifølge denne lov bliver sorte afrikanere, der uden tilladelse træffes i hvide områder, idømt bøder, fængsel eller piskning. Ægtefæller kan blive skilt fra hinanden ved tvang; mødre med småbørn kan blive fængslet, uden at deres pårørende i månedsvi får efterretning om deres skæbne. Piskning er obligatorisk straf for en række forseelser, og antallet af piskede er i dag 8 gange større end for 20 år siden. Blot på mistanke om viden om forbrydelser kan man holde folk indespærret i 90 dage og, når de er gået, i nye 90 dage, og sådan kan man blive ved. Som den sydafrikanske justitsminister udtrykker sig: vi kan beholde varetægtsfanger indtil evighedsgrænse — indtil evighedens grænse, uden at de stedes for en dommer, uden at de får lov til at vaske sig, og ofte må fangerne sove på det bare gulv. Nægter de at udtale sig, sendes de tilbage til enecellen for at blive møre. De ved ikke, om de nogen sinde mere kommer ud.

Det kan vare 90 dage eller mere. Der kan siges meget mere om de frygtelige tilstande, der hersker dernede, men jeg går ud fra, at de er de fleste bekendt, og at der er enighed om at fordømme dette styre.

Den sydafrikanske regering tager ingen hensyn til beslutningerne i FN, og den synes slet ikke at være til at tale med. Så må der andre midler til. Frihedsbevægelsen i Sydafrika opfordrer til bojkot af sydafrikanske varer. Dansk Ungdoms Fællesråd har udsendt en appel til den danske befolkning om at følge denne opfordring. 100 folketingsmedlemmer har med deres underskrift støttet denne appel, og en stor del af befolkningen har fulgt den. Men så vidt mig bekendt fortsætter statens institutioner med indkøb af varer fra Sydafrika i modsætning til f. eks. i Norge, hvor man tager mere radikalt på spørgsmålet. Det kan nævnes, at det statsdrevne Moranaværk har ophørt med indkøb af manganerts fra Sydafrika og søger at få det andre steder fra.

Det står mig ikke helt klart, i hvor vid udstrækning danske statsinstitutioner benytter sig af sydafrikanske varer, men det mener jeg vi kan få undersøgt nærmere i det udvalg, som jeg regner med bliver ned-

sat. Forhåbentlig får vi bekræftet den højtærede statsministers ord om, at det ikke sker i særlig vidt omfang; men jeg vil i hvert tilfælde gerne have en nøjere undersøgelse.

Socialistisk folkeparti har altså fremsat dette forslag til folketingsbeslutning om, at statens institutioner undlader at købe varer fra Sydafrika. Ved at også statens organer deltager i pressionspolitikken, tilkendegiver vi over for de undertrykte sydafrikanere og i øvrigt over for de nye stater i Afrika, at vi tager afstand fra apartheidpolitikken. Danske statsinstitutioner bør ikke støtte Verwoerdregimet ved at købe dets varer, så længe den umenneskelige og barbariske racediskrimination opretholdes.

Jeg er ligesom blevet lidt trist til mode ved at høre den højtærede statsminister henvise til den plan, som Danmark har fremført for De Forenede Nationer. Jeg skal ikke gå ind i en nærmere diskussion af denne plan, men jeg er ked af, hvis den nu skal benyttes til at aflede opmærksomheden fra andre ting. Endnu ved ingen, om der bliver noget ud af den højtærede udenrigsministers plan, og så meget mere kedeligt er det, hvis den kan bruges til at afvise andre initiativer i forbindelse med en pressionspolitik over for Sydafrika, som i øvrigt også den højtærede udenrigsminister mener må fortsætte.

Det er muligt, at statens indkøb af sydafrikanske varer ikke har større praktisk betydning, som den højtærede statsminister hævder, men så har den i hvert fald moralsk betydning og også moralsk betydning over for andre danske forbrugere. Jeg vil altså håbe, at vi kan komme frem til at få vort forslag gennemført; men som sagt regner jeg med, at vi kan se på det i et udvalg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

K. B. Andersen: Da der er fremsat ønske om udvalgsbehandling, foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.